

**PROTIKORUPČNÝ PROGRAM
TSÚ PIEŠŤANY, Š.P.**

1. Úvod

Technický skúšobný ústav Piešťany, š.p. (ďalej len „TSÚ“) vypracoval Protikorupčný program Technického skúšobného ústavu Piešťany, š.p. (ďalej len „PKP TSÚ“) v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018 k Návrhu protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019 - 2023, ktorým bola schválená Protikorupčná politika Slovenskej republiky na roky 2019 – 2023 (ďalej len „Protikorupčná politika SR“). V bode B.3. tohto uznesenia sa členom vlády a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy ukladá prijať na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík rezortný protikorupčný program, v ktorom budú uvedené konkrétne protikorupčné systémové opatrenia a zverejniť ho na svojom webovom sídle.

Koncepcia schválenej Protikorupčnej politiky SR je postavená na predchádzaní korupcii. Predchádzanie korupcii je tak uprednostňované pred represívnymi opatreniami, ktoré riešia už konkrétne prípady korupcie. Účelom protikorupčnej politiky je preto zlepšovať protikorupčnú prevenciu, posilňovať boj proti korupcii a zohľadňovať pritom súčasnú dynamiku vo vývoji korupčných javov, podmienok a príležitostí, vznik nových korupčných situácií, identifikované korupčné riziká a príčiny korupcie. Jedným zo systémových prístupov, ktoré umožnia preniesť požiadavky a odporúčania schválenej Protikorupčnej politiky SR do praxe, je implementácia systému manažérstva proti korupcii (ďalej len „SMPK“) podľa požiadaviek STN ISO 37001: 2019.

Samotné právne predpisy však nepostačujú na riešenie problémov súvisiacich s korupciou, a preto by mali jednotlivé organizácie aktívne pristupovať k boju proti korupcii. STN ISO 37001: 2019 špecifikuje systémy na predchádzanie prípadom spojeným s korupciou, ako aj jej odhaľovanie a následné prijímanie represívnych opatrení v jednotlivých organizáciách, ktoré sú zodpovedné za predchádzanie korupcii prostredníctvom cielených protikorupčných opatrení a mechanizmov.

PKP TSÚ nadväzuje na schválenú Protikorupčnú politiku SR a pri jeho vypracovaní sa zohľadnili požiadavky STN ISO 37001: 2019¹, ako aj informácie z porád vedenia TSÚ, porád na jednotlivých oddeleniach TSÚ a z osobných rozhovorov so zamestnancami TSÚ. Pri jeho príprave sa postupovalo v súlade s osnovou Protikorupčného programu ÚNMS SR a pri stanovení Protikorupčných opatrení sa vychádzalo z opatrení stanovených ÚNMS SR.

PKP TSÚ je určený pre zamestnancov, ako aj pre zainteresované strany. Jeho účelom je poskytnúť im súbor konkrétnych krokov na predchádzanie korupcii, najmä prostredníctvom identifikovania a riadenia korupčných rizík a zamedzovania priestoru na ich vznik.

¹ STN ISO 37001: 2019. Systémy manažérstva proti korupcii. Požiadavky s usmernením na používanie.

2. Použité skratky

EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
TSÚ	Technický skúšobný ústav Piešťany, š.p.
PKP TSÚ	Protikorupčný program TSÚ Piešťany, š.p.
SMPK	systém manažérstva proti korupcii
SR	Slovenská republika
ÚNMS SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR
TZ	zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

3. Vymedzenie pojmov

Na účely PKP TSÚ sa vymedzujú nasledujúce pojmy:

Korupcia

Vymedzenie pojmu korupcia ako zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb sa opiera o Dohovor OSN proti korupcii.² Podobne aj EK v súvislosti s EŠIF používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú vníma ako „zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech“. ³ Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo neplnenie zmluvných záväzkov.

Aj keď v čase vypracovávania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v TZ sa v § 328 až § 336b uvádzajú druhy konaní súvisiacich s korupciou či úplatkárstvom. Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek ďalšie konania poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 TZ je vo svojej podstate takisto korupciou, rovnako ako i trestné činy spáchané v súvislosti s verejným obstarávaním a verejnou dražbou⁴ a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnacím konaním⁵.

Korupčné riziko

V užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie alebo konanie.

Protikorupčná prevencia

Pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie; b) zmenšovanie

² Článok 15 a nasl. Dohovoru Organizácie spojených národov proti korupcii (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 434/2006 Z. z.).

³ Dokument EK - *Posúdenie rizika podvodu a účinné a primerané opatrenia proti podvodom*, Európske štrukturálne a investičné fondy – usmernenia pre členské štáty a orgány zapojené do programu, 16.06.2014, Európska komisia, EGESIF 14-0021-00 (https://ec.europa.eu/sfc/sites/sfc2014/files/sfc-files/guidance_fraud_risk_assessment_sk.pdf).

⁴ § 266 až 268 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

⁵ § 241 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

a odstraňovanie korupčných rizík; c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie; d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie a e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.

Systém manažérstva proti korupcii

Súbor vzájomne sa ovplyvňujúcich prvkov organizácie pôsobiach na vytvorenie protikorupčnej politiky, protikorupčných cieľov a procesov na dosahovanie týchto cieľov.

Verejná integrita

Dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore. V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verejnou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.

Verejný záujem⁶

Záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšiny občanov. Verejný záujem ako predmet sústredného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb, ale ako oprávnený nárok, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb a dodržia sa stanovené princípy demokracie a právneho štátu.

4. Základné právne predpisy relevantné z hľadiska korupcie a možných korupčných rizík

- zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov;
- zákon NR SR č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov;
- zákon NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov;

⁶ V ústavnom zákone č. 357/2004 Z. Z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov je v Čl. 3 ods. 2 pojem verejný záujem na účely tohto zákona vymedzený ako „taký záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo mnohým občanom“. V zákone č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov sa v § 2 ods. 2 verejný záujem chápe ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa § 1 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka“.

- zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- zákon č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- zákon č. 157/2018 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- zákon č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii v znení zákona č. 215/2019 Z. z.;
- zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. Východiská PKP TSÚ

TSÚ vychádza pri tvorbe PKP TSÚ z Protikorupčnej politiky SR a ÚNMS SR. TSÚ vypracuje Protikorupčnú politiku TSÚ, v ktorej zohľadní základné faktory⁷, ktoré môžu pomôcť alebo ohroziť úspešnosť jej realizácie, ako aj faktory, ktoré zodpovedajú identifikácii vyhodnotených výsledkov vstupnej analýzy plnenia požiadaviek STN ISO 37001: 2019. Protikorupčná politika TSÚ bude vytvorená v súlade s požiadavkami predmetnej normy.

Protikorupčné politiky SR a ÚNMS SR, ako aj SMPK pomôžu TSÚ implementovať účinné mechanizmy zamerané na predchádzanie a odhaľovanie korupcie, ako aj prijímanie nápravných opatrení v prípade zistených prípadov korupcie.

5.1 Faktory s vplyvom na realizáciu PKP TSÚ

Táto časť je zameraná na základné faktory, ktoré môžu pomôcť alebo ohroziť úspešnosť realizácie PKP TSÚ, a ktoré zároveň môžu ovplyvňovať úspešnosť stanovených protikorupčných cieľov.

5.1.1 Faktory s priaznivým vplyvom na realizáciu PKP TSÚ

- a) konkrétne prejavovaná vôľa bojovať proti korupcii a eliminovať korupčné riziká,
- b) implementácia SMPK v súlade s požiadavkami STN ISO 37001: 2019,
- c) podpora vedenia TSÚ pri vypracovaní a zavedení protikorupčného programu v TSÚ,
- d) dodržiavanie platných protikorupčných pravidiel,
- e) dodržiavanie už existujúceho etického kódexu, ako aj vnútropodnikových smerníc súvisiacich so vzťahom k tretím stranám,
- f) posilňovanie protikorupčnej firemnej kultúry a odmietanie korupcie,
- g) transparentnosť vnútropodnikových procesov.

5.1.2 Faktory s nepriaznivým vplyvom na realizáciu PKP TSÚ

- a) vysoká miera tolerancie voči korupcii zo strany verejnosti, ako aj automatická prezumpcia korupčného správania v štátnych inštitúciách a podnikoch zo strany verejnosti,
- b) nízka dôvera zamestnancov v efektívnosť uplatňovania zavedených protikorupčných pravidiel v praxi,

⁷ Protikorupčná politika SR na roky 2019 – 2023, časť 5.1 Základné faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky

- c) obavy zamestnancov z oznamovania korupcie, resp. iného protispoločenského konania, a s tým súvisiaca nízka pravdepodobnosť odhalenia prípadov korupčného správania,
- d) vnímanie uplatňovania zavedených protikorupčných pravidiel a etických zásad v rámci organizácie ako formálne.

6. Priority a ciele PKP TSÚ

PKP TSÚ je postavená na prioritách a cieľoch vychádzajúcich z priorit Protikorupčnej politiky SR a ÚNMS SR.

Priorita 1: Presadzovať a chrániť verejný záujem prostredníctvom zmenšovania priestoru a príležitostí pre korupciu.

Ciele:

- 1.1 Vytvárať a posilňovať protikorupčné prostredie, v ktorom sa zdôrazňuje ochrana verejného záujmu.
- 1.2 Implementovať SMPK v súlade s požiadavkami STN ISO 37001: 2019.
- 1.3 Zmenšovať priestor a príležitosti pre korupciu identifikovaním možných korupčných rizík.
- 1.4 Identifikovať a prijať opatrenia na oslabovanie a eliminovanie korupčných rizík.

Priorita 2: Zvyšovanie protikorupčného povedomia zamestnancov TSÚ prostredníctvom protikorupčného vzdelávania.

Cieľ:

- 2.1 Rozvíjať protikorupčné povedomie zamestnancov a poskytovať protikorupčnú odbornú prípravu prostredníctvom protikorupčného vzdelávania.

7. Riadenie korupčných rizík

Posudzovanie korupčných rizík ako súčasť ich riadenia zahŕňa súbor činností a mechanizmov, prostredníctvom ktorých sa stanoví pravdepodobnosť výskytu priestoru, podmienok, príčin či príležitostí na korupciu alebo pravdepodobnosť výskytu samotnej korupcie. Posudzovanie korupčných rizík však nie je jednorazová ani samoučelná činnosť. Je to sústavný proces. Prijaté opatrenia na oslabovanie a eliminovanie korupčných rizík je potrebné sústavne monitorovať, vyhodnocovať a zdokonaľovať tak, aby sa dosiahol žiaduci účinok.

Organizácia, ktorá nedokáže oslabiť alebo eliminovať korupčné riziká, ktorým je vystavená, spôsobuje problémy nielen sebe, ale aj iným organizáciám mimo svojej pôsobnosti. Snahou TSÚ tak je efektívnym riadením korupčných rizík eliminovať alebo minimalizovať potenciálne korupčné riziká na prijateľnú úroveň.

Riadenie korupčných rizík je základnou súčasťou činnosti TSÚ a vzťahuje sa na všetky jeho procesy. Patrí do pôsobnosti vedúcich zamestnancov TSÚ a zamestnancov na všetkých stupňoch riadenia, ktorí identifikujú existujúce korupčné riziká, mapujú a hodnotia stupeň ich významnosti. Výsledkom procesu je vyhotovenie aktuálneho katalógu korupčných rizík za príslušné obdobie. Katalóg korupčných rizík sa pravidelne, minimálne jedenkrát ročne, prehodnotí s cieľom aktualizovať postupy na elimináciu rizík, prípadne identifikovať nové korupčné riziká.

8. Protikorupčné opatrenia

Korupčné riziko č. 1: Riziko ohrozenia TSÚ v dôsledku uzatvárania nevýhodných zmluvných vzťahov a zvyhodňovania druhej strany v neprospech TSÚ.

Opis korupčného rizika: Nie sú zadefinované oblasti, pre ktoré sa musí realizovať náležité posúdenie dôveryhodnosti tak, ako to stanovuje STN ISO 37001: 2019. TSÚ musí posúdiť stupeň významnosti identifikovaných korupčných rizík vo vzťahu ku konkrétnym kategóriám transakcií, projektov, činností alebo obchodných partnerov, a vykonať náležité posúdenie dôveryhodnosti v prípade korupčných rizík so stupňom významnosti vyšším ako nízkym.

Protikorupčné opatrenie č. 1		Zmenšovanie priestoru a príležitostí pre korupciu identifikovaním možných korupčných rizík pri uzatváraní zmluvných vzťahov
Cieľ protikorupčného opatrenia	Zníženie stupňa významnosti rizika zadefinovaného v katalógu korupčných rizík v procese uzatvárania zmluvných vzťahov.	
Formulácia protikorupčného opatrenia	Aplikovanie náležitého posúdenia dôveryhodnosti podľa čl. 8.2 STN ISO 37001: 2019 na všetky uzatvárané zmluvné vzťahy so stupňom významnosti rizika vyšším ako nízkym. Náležité posúdenie dôveryhodnosti sa musí aktualizovať v určených intervaloch tak, aby sa mohli dostatočne zohľadniť zmeny a nové informácie.	
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	generálny riaditeľ	
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	Zníženie, resp. udržanie stupňa významnosti rizika.	
Obdobie vykonávania opatrenia	Priebežná realizácia s vyhodnotením jedenkrát ročne v rámci preskúmania manažmentom.	
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Zvýšenie stupňa významnosti rizika a ohrozenie TSÚ v oblasti zmluvných vzťahov.	
Návrh nápravného opatrenia	<ul style="list-style-type: none"> • Opätovné preškolenie zodpovedných zamestnancov v súvislosti so zavedenými protikorupčnými pravidlami. • Oboznámenie zamestnancov s možnosťou účinne a bezpečne oznamovať korupciu a inú protispoločenskú činnosť kompetentným orgánom. 	

Korupčné riziko č. 2: Riziko ohrozenia dobrého mena TSÚ možným korupčným správaním zamestnancov.

Opis korupčného rizika: Korupčné správanie zamestnancov vznikajúce pri plnení povinností (napr. ovplyvňovanie počas výkonu certifikačných, inšpekčných, metrologických a auditorských činností a pod.).

Protikorupčné opatrenie č. 2		Eliminovanie možného korupčného správania zamestnancov TSÚ
Cieľ protikorupčného opatrenia	Zmenšovanie priestoru pre korupčné správanie zamestnancov pri plnení pracovných povinností – dodržiavanie zásady „Raz a dost!“	
Formulácia protikorupčného opatrenia	Sledovať zmeny a varovné signály v rámci TSÚ, zaznamenávať ich, vyhodnotiť a prijať nápravné opatrenia.	
Zodpovednosť za vykonanie opatrenia	generálny riaditeľ, vedúci jednotlivých oddelení	
Merateľný ukazovateľ úspechu vzhľadom na cieľ	Nulový výskyt prípadov korupčného správania v organizácii.	
Obdobie vykonávania opatrenia	Každoročne prostredníctvom preskúmania manažmentom.	
Opis rizík vyplývajúcich z nevykonania opatrenia	Možné zväčšenie priestoru na korupciu.	
Návrh nápravného opatrenia	Vyvedenie osobnej zodpovednosti a vykonanie primeraných disciplinárnych opatrení v prípade porušenia protikorupčných pravidiel.	

9. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia PKP TSÚ

Účelom monitorovania PKP TSÚ je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení a mieru dosiahnutých zlepšení v organizácii. Cieľom je vytvoriť jasný obraz o dosiahnutom pokroku v znižovaní korupcie. Pri monitorovaní, ako aj vyhodnotení sa berú do úvahy najmä informácie poskytnuté vedením TSÚ a jednotlivých oddelení, resp. zainteresovanými stranami.

Vyhodnocovanie plnenia PKP TSÚ vykonáva TSÚ priebežne. Podkladom pre vyhodnotenie sú údaje za kalendárny rok, priebežne zhromažďované na úrovni jednotlivých oddelení TSÚ. V súvislosti s vyhodnotením plnenia PKP TSÚ sa získané informácie za predchádzajúci kalendárny rok vyhodnotia v preskúmaní manažmentom. Nakoľko PKP TSÚ je otvorený dokument uvažuje sa s tým, že v prípade zvýšenia rizík uvedených v kapitole 8, resp. v prípade výskytu nových rizík, bude toto preskúmanie zahŕňať aj návrhy na aktualizáciu, príp. námety na zlepšenie PKP TSÚ.